

Retningslinje for undervisning i ulike prosedyrer som inkluderer hudperforering

Utarbeidet ved: Fakultet for medisin og helsevitenskap NTNU

Godkjent av: Prodekanene for utdanning Toril Forbord og Jon Magnussen. **Dato:** 15.05.20

Gjelder fra: 1. august 2020

Dokumentet angår: Studenter og veiledere/ansatte

Gjelder for: Studieprogram ved Fakultet for medisin og helsevitenskap (MH). Gjelder aktivitet knyttet til ferdighetslab, øvingsposter og simuleringsareal ved campus Trondheim, Ålesund og Gjøvik.

Hensikt og omfang

Retningslinjen gjelder for studenter som skal lære ulike prosedyrer som inkluderer hudperforering; for eksempel subkutane injeksjoner, perifert venekateter (PVK) og blodprøvetaking. Dette for å sikre at studenter og veiledere utsettes for minst mulig risiko i forbindelse med ferdighetstrening der hudperforering gjennomføres.

Målgruppe

Retningslinjene gjelder for følgende grupper ved Fakultet for medisin og helsevitenskap:

- Studenter og ansatte.
- Eksterne veiledere som deltar i undervisningsaktivitet som inkluderer hudperforering i fakultetets regi.
- Læringsassistenter som bistår ansvarlig veileder i kapillær og venøs blodprøvetaking.
- Studenter fra andre fakultet der fakultet har undervisningsansvar.
- Deltakere på kurs som arrangeres av fakultet.

Arbeidsbeskrivelse

For alle helsefagutdanningene ved MH skal prosedyrer som inkluderer hudperforering gjennomføres i tråd med gjeldene prosedyre i <https://www.varnett.no/>.

For medisinstudiet ved MH skal gjeldende prosedyrer i EQS (Extend Quality System) brukes i forbindelse med aktuelle ferdighetsøvelser.

Når studentene er i praksis er det praksisstedets retningslinjer som gjelder.

Studentens ansvar:

- Skal være kjent med innholdet i gjeldende samtykkeskjema for å kunne delta i ferdighetstrening som involverer hudperforering.
- Skal ha signert samtykkeskjema.
- Plikter, gjennom hele studieløpet, å være kjent med gjeldene regler, undervisningsmateriell, prosedyrer og krav besluttet av studieprogrammet som omhandler hudperforering.
- Studenter som ikke har signert informert samtykke får ikke lov til å trene/øve på medstudenter eller bli trent/øvd på av medstudenter. Studenter som ikke samtykker skal møte på obligatorisk aktivitet tilknyttet de ulike prosedyrene og gjennomføre

selve prosedyren med annet øvingsutstyr for eksempel øvingsdukker eller vene- og arterietrenerer.

- Skal gjennomføre prosedyren etter gjeldende regler for hygieniske prinsipper.
- Har ansvar for at riktig utstyr brukes og at prosedyren følges.
- Skal kjenne strakstiltakene og øvrige rutiner ved blodsmitteuhell. Lenke til NTNUs retningslinjer om arbeid med humant materiale <https://innsida.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/Arbeid+med+humant+materiale>.

Veileders ansvar

- Skal være autorisert helsepersonell. Læringsassistenter tillates i tillegg ved undervisning i kapillær og venøs blodprøvetaking.
- Har HMS-ansvaret for studentene, Arbeidsmiljøloven § 2-3 (3)¹.
- Sikrer at egen kompetanse til aktuelle prosedyrer er oppdatert.
- Kontrollerer at det finnes godkjent utstyr til gjennomføring av prosedyren.
- Kontrollerer at det finnes anbefalt middel til desinfeksjon av hud ved blodsmitteuhell der ferdighetstreningen foregår.
- Skal sikre at den enkelte student gjennomfører prosedyren etter gjeldende regler for hygieniske prinsipper.
- Har ansvaret for at riktig utstyr brukes og at prosedyren følges.
- Skal følge nøye med på den enkelte student som skal gjennomføre prosedyren på medstudent. Dette betyr at veileder skal følge med på studentens planlegging av prosedyren, gjennomføring av prosedyren (spesielt gjennomføre dobbeltkontroll ved opptrekk) og opprydding etter prosedyren. Hudperforasjon ved prosedyrer som injeksjoner, perifert venekateter (PVK) og arteriepunksjon skal det være en til en veiledning. Dette gjelder hver enkelt gjennomføring av prosedyren.
- Skal kjenne strakstiltakene og øvrige rutiner ved blodsmitteuhell. Lenke til NTNUs retningslinjer om arbeid med humant materiale <https://innsida.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/Arbeid+med+humant+materiale>.
- Skal sikre at studentene som blir trent/øvd på skal ha muligheten til å legge seg ned under øvelsen (seng/undersøkelsesbenk).

Emneansvarliges ansvar

- Plikter å informere alle veiledere om gjeldende retningslinjer, prosedyrer og NTNUs regelverk.
- Skal sørge for at de aktuelle veilederne har fått tilgang på gjeldende prosedyrer.
- Skal innhente informasjon om hvilke studenter som har samtykket og ikke.
- Skal sørge for å ha tilstrekkelig antall autorisert helsepersonell som veiledere til å utføre aktiviteten.
- Skal sørge for at veileder har mulighet til å utføre sitt ansvar.
- Emneansvarligs ansvar kan delegeres.

Avvik

Avvik er mangelfull eller ukorrekt oppfølging av gjeldende prosedyrer som gjelder hudperforering. Alle avvik fra gjeldende rutiner skal meldes i NTNUs avvikssystemet.

---

¹ «Arbeidstaker som har til oppgave å lede eller kontrollere andre arbeidstakere, skal påse at hensynet til sikkerhet og helse blir ivaretatt under planleggingen og utførelsen av de arbeidsoppgaver som hører under eget ansvarsområde».

Melding om avvik skal medføre at instituttleder, emneansvarlig, veiledere, leder for simuleringsenhet/senter og evt. student, sammen går igjennom hva som har skjedd, vurderer årsaksforhold og igangsetter tiltak som skal forhindre nye avvik i henhold til gjeldene retningslinjer for avvik ved NTNU.

Referanse

Arbeidsmiljøloven LOV-2005-06-17-62

Forskrift om utførelse av arbeid FOR-2011-12-06-1357

<https://www.varnett.no/>

<https://innsida.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/Arbeid+med+humant+materiale>

<https://innsida.ntnu.no/avvik>